

датності», тим самим визначивши пріоритетні напрямки співробітництва у зовнішньополітичній діяльності на наступні роки з подальшим розширенням стратегічного партнерства з США, Європейським Союзом та НАТО. Водночас, у грудні 2014 р. Верховна Рада України приймає рішення про відмову України від позаблокового статусу, котрий був проголошений у Декларації про державний суверенітет: стати у майбутньому постійно нейтральною державою, яка не бере участі у військових блоках. Така відмова була обумовлена її неефективністю щодо забезпечення держави від зовнішньої політичної та військової агресії. Після внесення змін до законів України «Про основи національної безпеки України» і «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» наша держава поновила курс на євроінтеграцію з майбутнім приєднанням до Європейського Союзу і Організації Північноатлантичного договору.

Отже, російсько-український конфлікт показав міжнародному співтовариству неефективність міжнародних гарантій безпеки та територіальної цілісності України, визначених у Договорі про колективну безпеку 1992 р., Будапештському меморандумі 1994 р. та інших договорах. Так, наприклад, у Меморандумі про гарантії безпеки 1994 р. США, Росія, Великобританія надали Україні гарантії її суверенітету і безпеки, а саме: поважати незалежність, суверенітет та існуючі кордони України, утримуватися від погрози силою або її застосування проти територіальної цілісності та політичної незалежності України.

Тобто прагнення України до приєднання до Північноатлантичного договору обумовлено необхідністю підвищення ефективності, координації систем комплексної міждержавної безпеки і оборони задля збереження миру, запровадження стандартів НАТО у Збройних Силах України.

Христов Олександр Леонідович,
доцент кафедри криміналістики,
судової медицини та психіатрії
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ДЕЯКІ ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВСТУПУ УКРАЇНИ В НАТО

Нещодавно затверджена військова доктрина передбачає відновлення курсу в НАТО: Україна повинна до 2020 року забезпечити повну сумісність своїх збройних сил з силами країн-членів НАТО. «Через цей документ червоною ниткою проходить тема євроатлантичної інтеграції, необхідність приведення оборонно-військової системи нашої країни у відповідність до стандартів Північноатлантичного альянсу, досягнення критеріїв членства. До 2020-го р. треба забезпечити повну сумісність ВСУ з відповідними силами держав-членів НАТО» [1].

Крім того, відповідно до Указу Президента України від 26.05.2015 № 287/2015 до основних цілей Стратегії національної безпеки України відносяться:

- мінімізація загроз державному суверенітету та створення умов для відновлення територіальної цілісності України у межах міжнародно-визнаного державного кордону України, гарантування мирного майбутнього України як суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави;
- утвердження прав і свобод людини і громадянина, забезпечення нової якості економічного, соціального і гуманітарного розвитку, забезпечення інтеграції України до Європейського Союзу та формування умов для вступу в НАТО [2].

Проте, як свідчать положення Стратегічного оборонного бюлетеня України, проведена в рамках комплексного огляду сектору безпеки і оборони оцінка стану воєнної безпеки держави, а також набутий досвід участі Збройних Сил України у антитерористичній операції виявили низку проблем функціонування сил оборони в умовах існуючих та потенційних загроз, зокрема:

- відсутність чіткого розподілу відповідальності за формування та застосування сил оборони, що негативно позначається на здатності керівництва держави здійснювати ефективне управління у сфері оборони;
- відсутність об'єднаного керівництва силами оборони, яке здійснювалося б відповідно до принципів і стандартів, прийнятих державами – членами НАТО;
- надмірність обсягів та неактуальність нормативно-правової бази у сфері оборони;
- наявність корупційних проявів у системі забезпечення військ (сил), що знижує спроможності сил оборони щодо виконання покладених завдань;
- низька ефективність системи оперативного (бойового) управління, зв'язку, розвідки та спостереження;
- неспроможність ефективно реагувати на зростаючу кількість та потужність кібератак та протистояти кіберзлочинності;
- недосконалість процедур оборонного планування, їх недостатня узгодженість з бюджетним процесом, недосконалість механізмів програмного управління оборонними ресурсами;
- невідповідність потужностей виробництва потребам оборонного замовлення, критичне фізичне і моральне зношення основних виробничих фондів;
- недостатні оперативні (бойові, спеціальні) спроможності сил оборони;
- відсутність ефективної об'єднаної системи логістики, яка здатна підтримувати роботу всіх складових сил оборони;
- критично низький рівень оперативних запасів матеріально-технічних засобів;
- відсутність автоматизованої системи управління у сфері матеріально-технічного забезпечення;
- низька ефективність системи медичного забезпечення сил оборони;
- невідповідність існуючої військової інфраструктури експлуатаційним вимогам, необхідність запровадження системи управління інфраструктурни-

ми проектами відповідно до євроатлантичних принципів і стандартів;

– проблеми комплектування сил оборони особовим складом у ході часткової мобілізації, необхідність підвищення професійного рівня персоналу сил оборони, потреба у створенні достатнього військового резерву;

– незавершеність переходу на контрактний принцип комплектування з дотриманням прийнятих в НАТО принципів кадрової політики [3].

Поряд з цим до пріоритетів державної політики в інформаційній сфері відповідно до п. 5 Доктрини інформаційної безпеки України віднесено створення і розвиток структур, що відповідають за інформаційно-психологічну безпеку, насамперед у Збройних Силах України, з урахуванням практики держав – членів НАТО [4].

Підсумовуючи, слід зазначити, що крім соціально-економічних та політичних змін, які передують вступу України в НАТО, в першу чергу увага повинна приділятися реформуванню оборонного комплексу держави.

1. Горова С. Курс України на вступ до НАТО: спектр коментування. URL: http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1723:perspektivi-vstupu-do-nato&catid=8&Itemid=350.

2. Стратегія національної безпеки України: Указ Президента України від 26.05.2015 № 287/2015. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287/2015/paran14#n14>.

3. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 травня 2016 року «Про Стратегічний оборонний бюлетень України»: Указ Президента України від 06.06.2016 № 240/2016. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/2402016-20137>.

4. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України»: Указ Президента України від 25.02.2017 № 47/2017. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/472017-21374>.

Тищенко Ірина Олександрівна,
доцент кафедри загальноправових дисциплін
та адміністрування юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

УКРАЇНА-НАТО: РЕФОРМУВАННЯ ОБОРОННОГО ТА ПОЛІТИЧНОГО СЕКТОРУ

Пріоритетним національним інтересом України у сфері зовнішньополітичної діяльності є розвиток та подальше поглиблення відносин стратегічного партнерства України з Організацією Північноатлантичного договору (НАТО), з дотриманням принципів, зафіксованих у Хартії про особливе партнерство між Україною та Організацією Північно-Атлантичного договору, підписаною 9 липня 1997 року, Декларації про її доповнення від 21 серпня 2009 року, а також на виконання рішень, прийнятих за результатами засідання Комісії Україна-НАТО на рівні глав держав та урядів, яке відбулось 4 вересня 2014 року в м. Ньюпорт, Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії.